

Lelystad, 20 maart 2023

Geachte fractievoorzitter,

De provincie staat de komende vier jaar voor grote opgaven. Opgaven die met elkaar samenhangen en om integrale oplossingen vragen.

De klimaatverandering gaat sneller dan verwacht, met als gevolg vernatting, verdroging en sterker dalende bodems en toenemende verzilting van het grondwater. Het verlies aan biodiversiteit neemt toe. Bovendien worden onze grondstoffen schaarser. Tegelijk staat de provincie Flevoland voor de keuze om een nieuwe grote woningbouwopgave inpasbaar te gaan maken. Daarom heeft de Natuur en Milieufederatie een visie ontwikkeld op een 'Duurzaam Flevoland 2050'.

Als vereniging met 64 aangesloten lokale en provinciale lidorganisaties ([zie overzicht van onze leden](#)) bieden wij graag onze kennis, netwerken en vrijwilligers aan om samen met u te werken aan een mooi en duurzaam Flevoland. Voor de komende periode en de coalitieonderhandelingen geven we u graag een aantal concrete suggesties mee.

Investeer in een klimaatbestendig Flevoland

Flevoland dient grote stappen te zetten zodat ze beter is voorbereid is op de gevolgen van de klimaatverandering. Flevoland is als jonge polder extra kwetsbaar hiervoor.

- **Maak water en bodem sturend bij de ruimtelijke inrichting.** Zet water en bodem centraal bij het beleid. De veranderende bodem en waterhuishouding bepalen 'wat' 'waar' het beste past. Zorg dat elk plan op klimaatadaptatie wordt getoetst.
- **Versterk duurzaam waterbeheer.** Zet in op water vasthouden en bergen in de ruimtelijke inrichting in plaats van versneld afvoeren. Kies voor 'functie volgt peil' bij gebieden gevoelig voor verzilting, vernatting of verdroging. Versterk de zoetwaterbuffer (zowel in de polders als in het Markermeer en IJsselmeer), creëer overstromgebieden en tijdelijke wateropvanglocaties.
- **Bouw woningen alleen op toekomstbestendige locaties.** Zuidelijk Flevoland is gevoeliger voor vernatting en bodemdaling dan andere delen van Flevoland. Kies voor klimaatrobuuste locaties voor toekomstige woningbouw, zodat nieuwe bewoners niet worden opgezadeld straks met extra kosten.
- **Kies voor watervriendelijk bouwen.** Stimuleer gescheiden watersystemen in (nieuwe) woningen. Schoon drinkwater is kostbaar.

Kies voor energiepositief Flevoland

- **Zet in op energiebesparing.** Zorg dat iedereen kan meedoen (ook de kwetsbare huishoudens). Faciliteer en stimuleer, via voorlichting, energieloketten en subsidies. Handhaaf bij bedrijven, zoals op wettelijk verplichte afspraken.
- **Hou vast aan de RES-doelen.** In de RES is vastgelegd dat Flevoland 5,81 TWh aan duurzame energie in 2030 opwekt. Houd vast aan dit doel en creëer tussendoel voor het einde van de periode.
- **Maak werk van lokaal eigendom.** Stimuleer 50% lokaal eigendom via energiecoöperaties waarbij duurzaam opgewekte energie van, voor en door Flevolandse wordt. Dit draagt bij aan het terugvloeien van winsten uit hernieuwbare energie naar Flevolandse zelf en een groter draagvlak..
- **Kies voor een ambitieus provinciaal Klimaatplan.** Omarm de doelen uit het Klimaatakkoord 50% CO₂-reductie in 2030 en CO₂-neutraal in 2050 en werk dit uit voor alle sectoren in Flevoland (gebouwde omgeving, mobiliteit, bedrijven en landbouw) inclusief een tijdspad en tussen-evaluaties.

Samen voor een mooi en duurzaam Flevoland.

Versterk Circulair Flevoland

De huidige lineaire groei economie is niet eeuwig houdbaar. Het landelijke Grondstoffenakkoord koerst naar grondstoffen neutraal in 2050. Pak een koppositie in de nieuwe economie. Benut kansen voor ontkoppeling.

- **Zet in op koploper circulaire woningbouw.** Benut de kans om reststromen uit de landbouw in te zetten voor circulaire woningbouw. Gezien de grote woningbouwopgave voor Flevoland ligt hier een kans voor circulaire woningbouwmaterialen.
- **Kies voor samenhangend investeren in schoner vervoer.** Kies voor verkleinen van de Flevolandse mobiliteitsvoetafdruk door tegelijk te kiezen voor schoner vervoer (electrisch, fiets en openbaar vervoer), én goede voorzieningen én voldoende werkgelegenheid in geheel Flevoland.
- **Versterk de lokale duurzame voedselketen.** Stimuleer nieuwe vormen van gemeenschapslandbouw en korteketenprojecten. Realiseer duurzame voedselinitiatieven van onderop met wezenlijk natuurherstel en goed perspectief voor boeren. Vergroot het areaal biologische landbouw.
- **Geen grootschalige investering in de lineaire economie.** Zet niet in op Lelystad Airport of nieuwe datacenters. Kies voor projecten met meer economische waarde en betere klimaat- of CO₂- voetafdruk.

Natuurinclusief Flevoland voor groene en gezonde leefomgeving

Een natuurinclusieve samenleving draagt zorg voor een robuuste en biodiverse Flevolandse natuur. De natuur draagt bij aan een breder welzijn en welvaart, zoals rust, schone lucht (CO₂-opslag), natuurlijke plaagonderdrukking, bestuiving, wateropvang en verkoeling.

- **Blijf koploper bij de agenda Natuurinclusief Flevoland.** Borg de punten uit het bouwstenendocument en breng deze tot uitvoering.
- **Maak werk van investeringsprogramma landelijk gebied.** Stimuleer samenwerkingsprojecten voor gecombineerde investeringen in verduurzaming van de landbouw, natuurherstel en de klimaat- en wateropgave.
- **Zorg voor goede luchtkwaliteit.** De Provincie heeft het Schone Lucht Akkoord getekend, met als doel om 50% gezondheidswinst in 2030 te realiseren door de luchtkwaliteit te verbeteren. Bevestig dit doel nogmaals in het coalitieakkoord en neem een tussendoel voor het einde van de periode op.
- **Koester groene samenwerkingsverbanden.** Lokale vrijwilligers en lokale netwerken die zich inzetten voor natuur en duurzaamheid zijn de kracht en het goud van de samenleving en verdienen stimulering en ondersteuning.

Wij hopen bovenstaande punten terug te zien in het coalitieakkoord.

We gaan graag met u in gesprek over onze visie 'Duurzaam Flevoland 2050'. Ook lichten wij bovenstaande punten graag uitgebreider toe in een gesprek.

ing Natuur en Milieufederatie Flevoland

directeur